

Collectieve acties en schadevergoeding

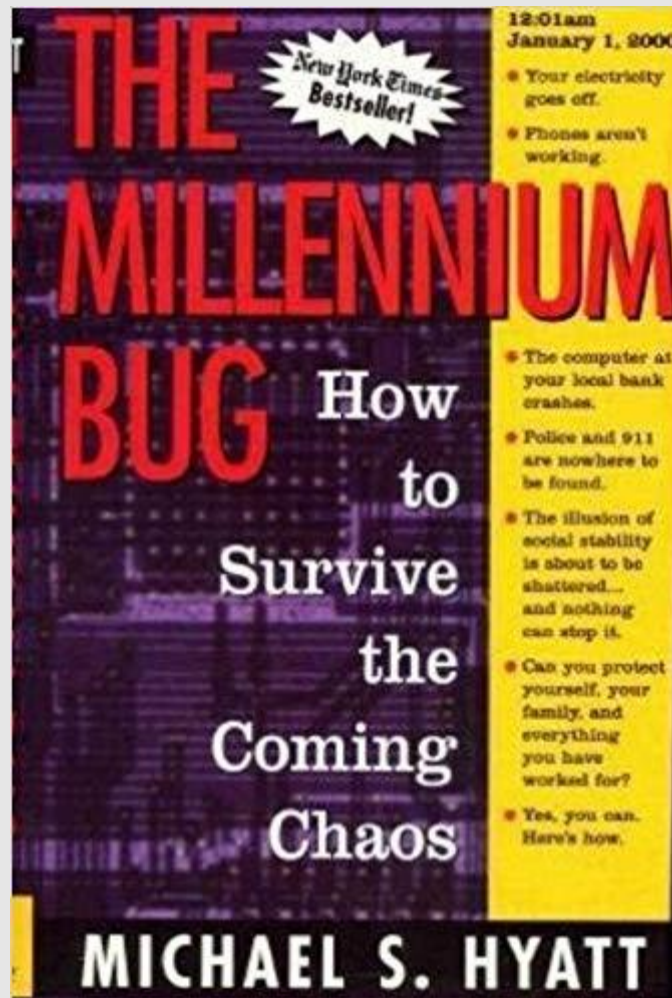

VPR Jaarcongres

5 november 2020

Christiaan Alberdingk Thijm

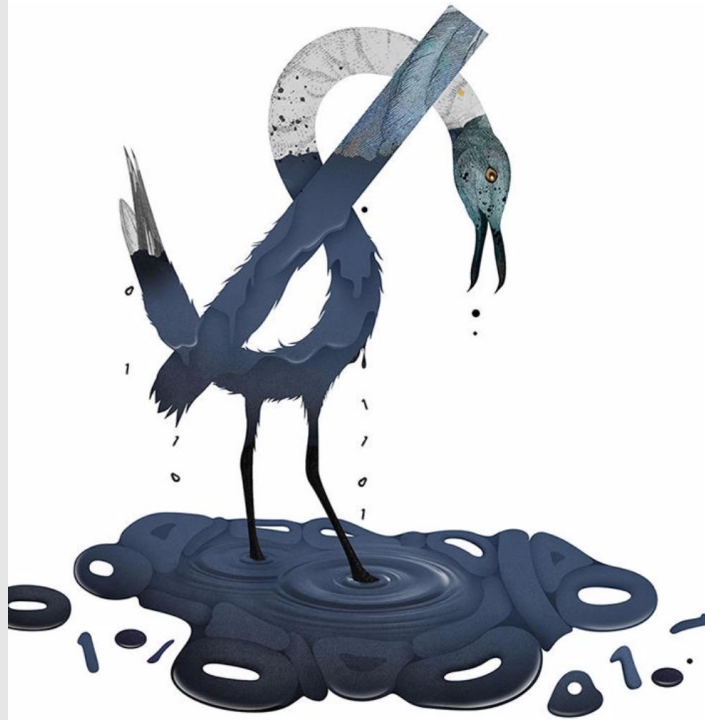
While the General
Data Protection Regulation
or GDPR entered into force,
it will apply from 25 May 2018

25 MAY 2018

The Exxon Valdez of cyberspace

If data are the new oil, data breaches should be treated like oil spills

Brett Ryder

68TH FD COLUMN: DUTCH COURTS PAVE THE WAY FOR SWEEPING MASS CLAIMS FOLLOWING PRIVACY VIOLATIONS [TRANSLATION]

🕒 OCTOBER 29, 2019 👤 AXELARNBAK 💬 LEAVE A COMMENT

Sterke toename van privacyklachten

Nieuwsbericht / 9 september 2019

Categorie:

[Klacht melden bij de AP,](#)

[Klacht over gebruik persoonsgegevens](#)

Het aantal privacyklachten blijft sterk toenemen. Ruim 15.000 mensen hebben in de eerste zes maanden van dit jaar een klacht ingediend bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Dat is bijna 60% meer dan in de tweede helft van 2018. Een verklaring hiervoor is dat de mogelijkheid om privacyklachten in te dienen nieuw is in Nederland en steeds bekender wordt. Ook speelt waarschijnlijk een rol dat Nederland een sterk

Boetebesluiten

**Uber krijgt boete voor
verzwijgen groot datalek:
hackers konden bij gegevens
van 57 miljoen gebruikers**

**Haga Ziekenhuis krijgt hoge
boete na onbevoegd inkijken
patiëntendossier Barbie**

**Boete voor BKR vanwege
kosten bij inzage
persoonsgegevens**

Nieuwsbericht / 6 juli 2020

Categorie:

[Recht op inzage](#)

**Sancties voor Menzis en
VGZ voor overtreding
van de privacywet**

Nieuwsbericht / 4 november 2019

Categorie: [Zorgverzekeraars](#)

**AP: Belastingdienst mag in btw-nummer geen
burgerservicenummer gebruiken**

**Boete voor tennisbond
vanwege verkoop van
persoonsgegevens**

Nieuwsbericht / 3 maart 2020

Categorie: [Direct marketing](#)

The "Tidal wave" of data protection-related class actions: Why we're not drowning just yet...

11-2018

Gebrek aan middelen

The number of staff has increased in most authorities during this period, with the biggest increase (as a percentage) registered for authorities in Ireland (+169%), the Netherlands (+145%), Iceland (+143%), Luxembourg (+126%) and Finland (+114%). On the other hand, the number of staff decreased in several data protection authorities, with the sharpest decreases observed in Greece (-15%), Bulgaria (-14%), Estonia (-11%), Latvia (-10%) and Lithuania (-8%). In some authorities, the decrease in staff is also due to the departure of data protection experts to the private sector offering more attractive conditions.

Data protection as a pillar of citizens' empowerment
and the EU's approach to the digital transition - two
years of application of the General Data Protection
Regulation, 26 juni 2020

Wie wint de
Maurice de Hond
bokaal 2020-
2021?

Privacyrecht is overal

Den Haag, 13 september 2019

De uitspraak van het gerechtshof Den Haag dat de Nederlandse Staat de uitstoot van broeikasgassen vóór het einde van 2020 met tenminste 25 procent moet verminderen ten opzichte van 1990, kan in stand blijven. Dat adviseren plv. procureur-generaal Langemeijer en advocaat-generaal Wissink de Hoge Raad in hun conclusie van vandaag.

Conclusie Langemeijer en Wissink

“Art. 8 EVRM is onder meer van toepassing op ‘*environmental issues*’. Het EVRM behelst weliswaar geen recht op bescherming van de leefomgeving in het algemeen, maar daar waar milieuverontreiniging direct consequenties heeft voor **het recht op eerbiediging van het privéleven (met name de woning) en voldoende ernstig is**, kan art. 8 EVRM worden toegepast, zonder dat hiervoor is vereist dat de gezondheid van de klager wordt bedreigd.” (punt 2.47)

Engelfriet

“De rechtbank gaat vervolgens verder op het ‘redelijk belang’ uit het portretrecht (artikel 21 Auteurswet). Dit doet wat vreemd aan anno 2019, nu een foto een persoonsgegeven is en de AVG daarop van toepassing is. **De AVG vervangt daarmee het klassieke portretrecht**, omdat Europees recht immers nationaal recht vervangt.”

Mededingingsrecht

Oneerlijke handelspraktijken

Arbeidsrecht

Doet de rechter binnen het
arbeidsrecht wel iets met de AVG?

FMCG & Retail

Food & Health

Arbeid & Sociale Zekerheid

Statement on the Court of Justice of the European Union Judgment in Case C-311/18 - Data Protection Commissioner v Facebook Ireland and Maximillian Schrems

 Friday, 17 July, 2020

The European Data Protection Board has adopted the following statement:

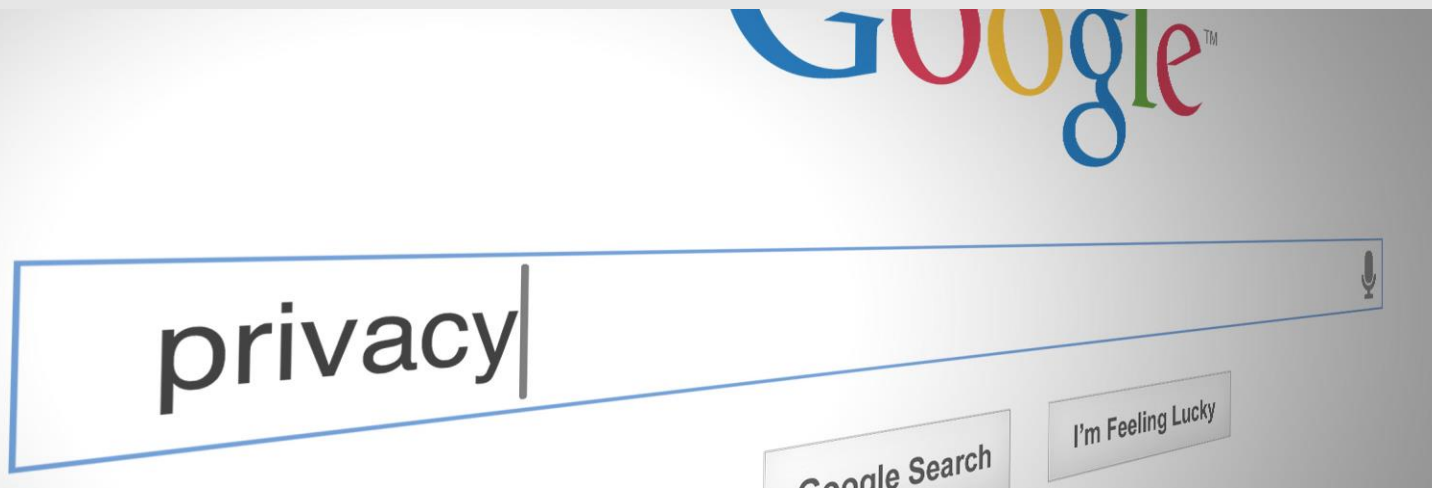
The EDPB welcomes the CJEU's judgment, which highlights the fundamental right to countries. The CJEU's decision is one of great importance. The European Data Protection Board invalidates Decision 2016/1250 on the adequacy of the protection provided by the EU Decision 2010/87 on Standard Contractual Clauses (SCCs) for the transfer of personal

The EDPB discussed the Court's ruling during its 34th plenary session of 17 July 2020

HvJEU 13 mei 2014 (Google/Spanje)

- Privacy voorrang boven vrijheid van meningsuiting (r.o. 97)
- Ook wanneer informatie rechtmatig is (r.o. 94)
- Schade niet relevant (r.o. 96)

Voorspelling

- Toename van bestuursrechtelijke en civiele handhaving gedupeerde betrokkenen
- Toename van schadeclaims
- Toename van collectieve acties

Schade en gegevensbescherming

- Artikel 6 AVG geeft aan wanneer verwerking rechtmatig is
- Schade is *niet* relevant voor een schending van de AVG
- Schending van de persoonlijke levenssfeer is niet relevant

Schadevergoeding

- Materiële en immateriële schadevergoeding
- Bestaat recht op schadevergoeding bij de *enkele schending* van de AVG?
- Is recht op schadevergoeding afhankelijk van het ontstaan van *geestelijk letsel*?
- Is recht op schadevergoeding afhankelijk van de *gevolgen* van de schending?
- Is recht op schadevergoeding afhankelijk van de *aard en de ernst* van de schending?

Doel schadevergoeding

- Gevolgen vs. gedraging
- Schadevergoeding
- Preventie
- Rechtshandhaving
- Genoegdoening
- Erkenning
- Inhoud en betekenis geven aan rechten en plichten: *sanctionering*

Immateriële schade

- Vereist een wettelijke basis (6:95 BW)
- Art. 82 AVG (art. 49 Wbp oud)
- Art. 6:106 lid 1 sub b BW

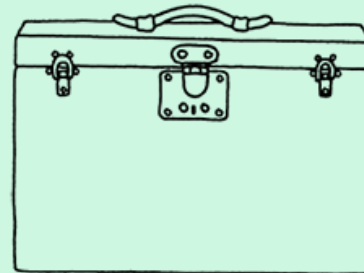
Art. 82 AVG

- Schade als *gevolg* van inbreuk AVG
- Materiële en immateriële schade
- Verantwoordelijke of verwerker
- Risico aansprakelijkheid: “geen enkele wijze verantwoordelijk”
- Hoofdelijk (82 lid 4 AVG)

Overweging 146

- *Alle* schade
- Begrip schade ruim uitgelegd, “op een wijze die ten volle recht doet aan de doelstellingen” AVG
- “Volledige en daadwerkelijke” vergoeding, in Engelse versie “full and *effective*”, Duits “vollständigen und wirksamen”

Overwegingen 75 en 85

Voorbeelden materiële en immateriële schade:

- Verhinderd controle over persoonsgegevens uit te oefenen;
- Evaluatie persoonlijke aspecten;
- Grote hoeveelheid gegevens; of
- Gevolgen voor groot aantal betrokkenen.

Art. 6:106 sub b BW

Nadeel die niet in vermogensschade bestaat, begroten naar billijkheid wanneer:

- de benadeelde lichamelijk letsel heeft opgelopen;
- in zijn eer of goede naam is geschaad; of
- op andere wijze in zijn persoon is aangetast.

Rechter heeft grote vrijheid, niet gebonden aan regels van stelplicht en bewijslast (parl. gesch.)

HR 4 oktober 2013 (Parool)

- Portretrecht rapper, die verdacht wordt van strafbare feiten
- Beoordeeld op grond van 8 en 10 EVRM
- Is voor toewijzing van immateriële schade nodig dat *nadeel* is geleden door de aantasting van de persoon?
- Nee, bij een onrechtmatige perspublicatie is de aanspraak op schadevergoeding gegeven (r.o. 3.4.2)

Rb Overijssel 28 mei 2019

Rechtbank “sluit aan” bij civielrechtelijk schadevergoedingsrecht:

“Naar het oordeel van de rechtbank laat artikel 82 van de AVG onverlet dat voor de toekenning van schadevergoeding aansluiting mag en moet worden gezocht bij het Nederlands rechtsbestel.” (r.o. 5)

➤ € 500 schadevergoeding

Schending fundamenteel recht

1. Eenieder heeft recht op bescherming van zijn persoonsgegevens.
2. Deze gegevens moeten eerlijk worden verwerkt, voor bepaalde doeleinden en met toestemming van de betrokkene of op basis van een andere gerechtvaardigde grondslag waarin de wet voorziet. Eenieder heeft recht van inzage in de over hem verzamelde gegevens en op rectificatie daarvan.

Art. 8 Handvest van de Grondrechten EU

Geestelijk letsel niet vereist

- HR 9 juli 2004 (Groninger Oudejaarsrellen)

Zeer ernstige inbreuk op integriteit van de persoon
en de veiligheid van de woning

- HR 18 maart 2005 (Wrongful life)

Fundamentele recht tot zelfbeschikking moeder

HR 15 maart 2019 (EBI)

- Van een aantasting in de persoon “op andere wijze” is niet reeds sprake bij de enkele schending van een fundamentele recht (r.o. 4.2.2)
- Geestelijk letsel: voldoende concreet
- *Daarnaast*: aard en ernst van de normschending en de gevolgen (r.o. 4.2.1)
- Aard en ernst kunnen meebrengen dat nadelige gevolgen niet concreet hoeven te worden onderbouwd

Rb A'dam 2 sept. 2019
ECLI:NL:RBAMS:2019:6490

- UWV deelt gegevens over ziekte ten onrechte met werkgever
- Gevoelige persoonsgegevens
- Gebruik gemaakt van geautomatiseerd systeem
- Nadelige gevolgen liggen voor de hand
- Schade moet ruim worden uitgelegd (r.o. 18)
- € 250,--

bB

ABRvS 1 april 2020

- 4 uitspraken over schadevergoeding en AVG-schending
- Persbericht
- In twee van de vier uitspraken: geen of zeer beperkte schending gegevensbeschermingsrecht
- In de derde uitspraak: geen ernstig verwijtbaar gedrag met zo ernstige gevolgen, dat dit als inbreuk op een fundamenteel recht moet worden gekwalificeerd (Rb Overijssel 28 mei 2019)
- Vierde uitspraak: schending AVG, nadelige gevolgen liggen voor de hand, schadevergoeding

ABRvS 1 april 2020

- ❖ Verstrekking medische gegevens door de directeur van het Pieter Baancentrum in een tuchtprocedure die de betrokkene tegen hem was gestart.
- ❖ Betrokkene hoeft niet met concrete gegevens aan te tonen dat hij in zijn persoon is aangetast in de zin van art. 6:106 aanhef en onder b BW.
- ❖ De nadelige gevolgen liggen volgens de Afdeling voor de hand.
- ❖ Bij de beoordeling van de hoogte van de schadevergoeding betreft de Afdeling de aard, de duur en de ernst van de inbreuk.
- ❖ Gevolgen gering: gegevens zijn kort verspreid onder professionals met een geheimhoudingsplicht.

Omvang

- Wanneer niet wordt aangehaakt bij de gevolgen en het meer gaat om de gedraging als zodanig, liggen forfaitaire vergoedingen voor de hand
- Lindenbergh: “bij massale inbreuk op de persoonlijke levenssfeer door een datalek van belangrijke privégegevens ligt het voor de hand om aan alle benadeelden eenzelfde bedrag toe te wijzen” (noot NJ).

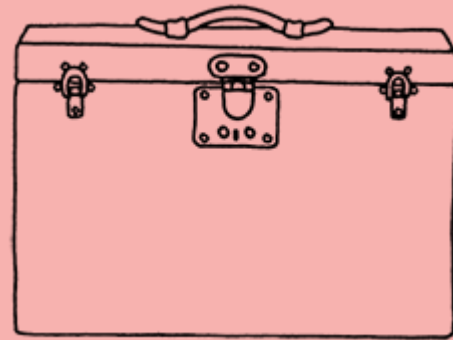

Hoogte schadevergoeding

- Eerdere jurisprudentie is divers (van € 0,- tot € 5000,-)
- Boetebevoegdheid?
 - Indeling boetecategorie in AVG (art. 83 lid 4 en 5 AVG); en
 - Beleidsregels AP
 - Hoogste boetes voor inbreuken i.v.m.:
 - Bijzondere persoonsgegevens
 - Doorgifte
 - Rechten van betrokkenen
 - Lagere boetes bij formele verplichtingen zoals i.v.m.:
 - Verwerkersovereenkomst
 - Register
 - Beveiliging

Lloyd v. Google

“I do not believe (...) a person whose information has been acquired or used without consent invariably suffers compensatable harm, either by virtue of the wrong itself, or the interference with autonomy that it involves.”

UK High Court 8/10/2018, [2018]
EWHC 2599 (QB)

HOEVEEL IS JE PRIVACY WAARD?

We dagen twee grote techbedrijven voor de rechter om compensatie te eisen voor het grootschalige binnenslepen en verkopen van de data van miljoenen Nederlanders, zonder geldige toestemming. We moeten de Rechtbank laten zien dat deze zaak steun geniet. De klik van iedere Nederlander telt. Klik om je stem te laten horen voor deze zaak - en voor het recht op privacy.

STEUN MET 1 KLIK

Je steunbetuiging wordt slechts één keer geteld en gelogd in overeenstemming met [ons privacybeleid](#).

Strooischade

Woordherkomst en -opbouw

- samenstelling van strooi ww en schade

Zelfstandig naamwoord

strooischade v

1. schade die per persoon relatief klein is maar omvangrijk in zijn geheel en alleen verhaald kan worden door een collectieve schadeclaim
 - *Weinig betrokkenen zullen dat doen, aangezien het gaat om zogenoemde **strooischade**.*^[1]

Collectieve actie

- Machtiging organisatie, orgaan of vereniging zonder winstoogmerk om namens betrokkene rechten uit te oefenen (Art. 80 lid 1 AVG en art. 37 UAVG).
- Vertegenwoordiging door belangenorganisatie in civielrechtelijke procedure (art. 3:305a BW):
 - Verklaring voor recht van onrechtmatigheid
 - Nog geen mogelijkheid collectieve schadevordering

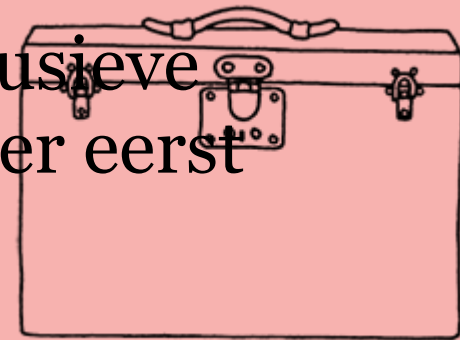

Collectieve actie

- Wijziging art. 3:305a BW + nieuwe WCAM om collectieve schadevordering mogelijk te maken
 - Inwerkingtreding per 1 januari 2020 (Wamca)
 - Introduceert één regime voor collectieve vorderingen:
 - Rechter wijst één Exclusieve Belangenbehartiger aan
 - Uitspraak rechter is bindend voor alle gedupeerden die niet hebben ge-optout
- Angst voor een ‘claimcultuur’?
 - Wetgever stelt strenge kwaliteitseisen aan belangenbehartiger op het gebied van financiën en besturing.

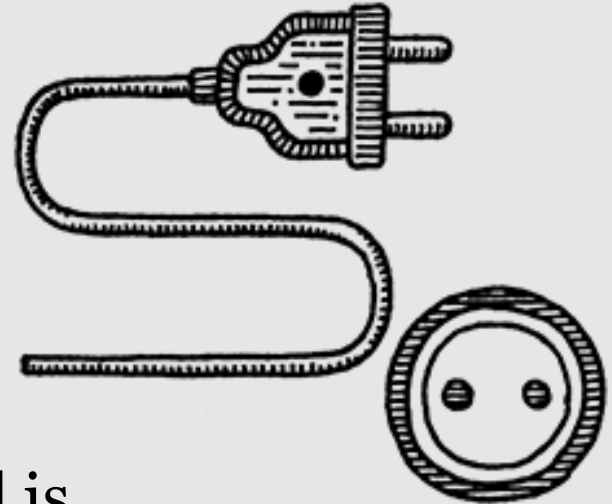
Titel 14a Rv

- Art. 1018b – 1018m Rv
- Art. 1018c lid 5: eiser moet aannemelijk maken dat collectieve actie efficiënter is dan individuele
- Art. 1018d: binnen drie maanden concurrerende vorderingen
- Art. 1018f: opt-out binnen een maand
- Art. 1018g: na aanwijzing exclusieve belangenbehartiger gaat rechter eerst schikking beproeven

Forum shopping

- Artikel 79 AVG
- Overweging 145
- Lidstaat waar verwerkingsverantwoordelijke gevestigd is
- Lidstaat waar verwerker gevestigd is
- Lidstaat waar de betrokkene gewoonlijk verblijft
- Tenzij overheidsinstantie

Rb A'dam 28 / 10/ 2020

- Stichting Stop Online Shaming / vagina.nl

5.26. Doel van artikel 1018c lid 5 sub c Rv is om in uitzonderlijke gevallen een collectieve vordering al voor de inhoudelijke behandeling ervan van tafel te krijgen omdat deze niet deugt, aldus de Memorie van Toelichting (pagina 39). Voor een dergelijk vergaand oordeel is op grond van de tot nu toe gewisselde processtukken geen plaats. Over de merites van de door de Stichtingen ingestelde vorderingen zal ten gronde moeten worden gedebatteerd. Dit geldt ook voor het beroep van De Boer op artikel 6:196c lid 4 BW en voor het daartegenover staande beroep van de Stichtingen op lid 5 van dat artikel.

De rechtbank:

- 6.1. beslist dat de Stichtingen en hun vorderingen de toets aan artikel 1018c lid 5 Rv doorstaan;
- 6.2. wijst SOS aan als exclusieve belangenbehartiger;
- 6.3. bepaalt dat ook EOK proceshandelingen mag verrichten, met dien verstande dat deze beperkt dienen te zijn tot de belangen van kinderen, overeenkomstig haar statutaire doel;

Vragen

